

nom flera mils forsling till afsättningsorterna kan betinga; härigenom blifva bördorna för tionde-gifvaren betydligt större, utan väsendtlig fördel för tionde-tagaren, emedan han för ett större parti, afyttradt vid passande tid under året, är i tillfälle betinga högre pris. För afhjelpande häraf, torde vara bäst det Staten öfvertog af önningen; men intilldess detta kan komma till stånd, vågar jag vördsam samt föreslå, det Riksdagen ville besluta ändring i nu gällande författning, att vid uppgörande af lönekonventioner lönereglerings-nämnden måtte uppskatta prestgårdarne till sitt fulla värde, hvilket lätt låter sig göra, endera genom beräkning efter hälftenbruk eller ett flerårigt arrende, samt att löngifvarne, der de så äska, i natura-persedlar fingo lemna det öfriga af lönen.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

A. Andersson.

N:o 210.

Af Herr C. J. Grafström: Om åtgärders vidtagande för inställande af de i nordvestra hörnet af Carl XIII:s torg påbörjade byggnadsarbete samt om anvisande af det belopp, som erfordrades till ersättning åt det bolag, som fått platsen åt sig upplåten.

Genom nådig Resolution af den 21 April 1865 behagade Kongl. Maj:t åt ett här i hufvudstaden bildadt aktiebolag, på derom gjord underdånig ansökning, upplåta plats å nordvestra delen af Carl XIII:s torg till uppförande af en byggnad, som skulle hufvudsakligen innefatta lokal för en ständig konsexposition och åtskilliga målare-atelierer, samt dessutom rum på nedra botten, att uthyras till butiker och förfriskningsställen. Vid denna upplåtelse var fästadt, bland andra, det vilkor, att tomten, derest den framdeles befinnes vara för något Statens ändamål behöflig, kommer att, till följd af derom meddeladt nådigt beslut, återställas till Kronan emot lösen för byggnaden till belopp, mot-

svarande anläggningskostnaden, enligt derå upprättade verifierade räkningar, hvilka, för att vid sådan liqvid tjena till efter rättelse, böra hos Öfverintendents-embetet deponeras.

Oaktadt denna nådiga resolution kort derefter omnämndes i ett par tidningar, väckte detsamma dock icke någon allmännare uppmärksamhet förrän mot slutet af sistlidet år, då de på Carl XIII:s torg promenerande fingo se, att torgets nordvestra del hade blifvit instängd och att man innanför denna instängning var sysselsatt med förberedelser till uppförandet af en ny större husbyggnad.

Som Carl XIII:s torg är den enda större och af trädalléer beskuggade promenadplats inom den mest bebodda delen af hufvudstaden och dessutom tillhör Kongl. Maj:t och Kronan, så väckte nyssnämnda byggnadsföretag ett allmänt uppseende; och som det oförminskade bibehållandet af en sådan promenadplats ligger hufvudstadens innevånare mycket om hjertat, så förekom en rådplägning derom den 12 sistlidne November hos Stadsfullmäktige, som beslöt en skrifvelse till Öfverståhållare-embetet, hvaruti Stadsfullmäktige yttrade sig våga hysa den förhoppning, att Kongl. Maj:t icke skulle onådigt upptaga en framställning, som afsåge att fästa dess nådiga uppmärksamhet på det förhållande, att den ifrågavarande byggnaden, ensidigt tillkommen utan att någon plan blifvit uppgjord för ordnande af torgets vestra sida samt ämnad att uppföras till anseelig höjd och, betydligt framskjutande på torget, skulle komma att icke allenast minska utrymmet, utan äfven störande inverka på utseendet af hufvudstadens mest besökta promenadplats och tilläfventyrs blifva hinderlig för framtida nödigt ordnande af det hela. Stadsfullmäktige anmodade därför Herr Öfverståhållaren, att till Kongl. Maj:t framföra och med sitt förord beledsaga deras underdåniga anhållan, att det påbörjade byggnadsarbetet finge inställas och frågan företagas till förnyad behandling, i ändamål att om möjligt det tillämnade byggnadsföretaget icke måtte komma till stånd.

Till detta steg från Stadsfullmäktiges sida fanns så mycket större anledning, som Rikets Ständer vid en föregående riksdag, år 1854, förklarar sig icke kunna bifalla en då af Kongl. Maj:t till Rikets Ständer framställd nådig Proposition om upplåtelse till enskild man på viss tid och emot vissa vilkor af norra ändan af samma Carl XIII:s torg. Huruvida Stadsfullmäktiges nyssberörda och af Öfverståhållaren kort derefter till Kongl. Maj:t framförda underdåniga anhållan sedermera ledt till någon påföljd, är icke bekant. Men två saker äro gifna: det ena att torgets inskränkning, genom det ifrågasatta byggnadsföretaget, af hufvudstadens innevånare, nästan utan undantag, emotses med stor ledsnad och mötes af ett allmänt ogillande; det andra, att om Kongl. Maj:t, sedan den tillämnade byggnaden blifvit färdig, skulle finna att densamma aldrig bordt dit komma och att platsen åter borde göras fri, så kunde detta icke ske utan en högst betydlig uppoffring, medelst ersättning efter räkning af all den kostnad, som på byggnaden blifvit nedlagd.

Ännu uppgår emellertid denna kostnad, till ersättning för hvad hittills blifvit gjordt, till en jämförelsevis obetydlig summa, och detta föranleder mig, på mångas derom till mig framställda önskan, att värdsamt föreslå,

att Höglofl. Stats-Utskottet må anmodas att skyndsamt söka underrättelse, i hvad skick denna fråga nu i följd af Stockholms Stadsfullmäktiges genom Öfverståthållare-embetet hos Kongl. Maj:t gjorda underdåniga framställning befinner sig, samt i händelse Kongl. Maj:t icke redan skulle vidtagit någon åtgärd för den tillämnade byggnadens inställande och platsens planering, Utskottet må inkomma med förslag till en underdånig anhållan från Riksdagen i nyssberörda syftning, jemte förslag till anvisande af det belopp, som kan erfordras såsom ersättning åt det bolag, som erhållit upplåtelse af platsen, för att vinna en återgång deraf.

Stockholm den 29 Januari 1867.

Carl J. Grafström.

N:o 211.

Af Herr C. J. Grafström: Om upphäfvande af förbudet mot gemensamma andaktsöfningar utan prests ledning på tid då gudstjenst hålles.

Genom Kongl. Förordningen den 26 Oktober 1858 har det gamla s. k. konventikel-plakatet blifvit upphäfdt, och "*gemensamma andaktsöfningar, utan vederbörande presterskaps omedelbara ledning*", blifvit tillåtna; dock bland annat med den inskränkning, att de ej må "*ega rum å tid, då allmän gudstjenst i församlingen förrättas*", vid vite af "*från femtio till och med trehundra Riksdaler Riksmünt*".

Det torde ej vara allmänt bekant, att flera redliga Svenska medborgare till följd af sistnämnda stadgande, inom de sednaste åren, både lidit fängelse och